

**Lietuvos mokinių lotynų kalbos ir Antikos kultūros olimpiada
2015 m.**

Pirmus–antrus metus besimokantiems moksleiviams

Respublikinis etapas

Užduočių atlikimo laikas 2 val.

dalyvio kodas

Maksimalus taškų skaičius 69

Vertinimas:

Iuppiter et ranae

Rānae aliquandō magnō clamōre ā Iōve postulavērunt regem. Iuppiter magnam trabem ex caelō in palūdem vibrāvit et: „Ecce, inquit, habēbitis regem“. Sonitus trabis timidum genus ranārum terruit. Rānae diū sub aquā mansērunt. Ūna tandem suprā aquam appāruit, regis natūram tranquillam et placidam explorāvit omnesque socias ex palūde evocāvit. Rānae ā tāli rege nihil timuērunt, appropinquavērunt, nonnullae etiam in trabem insultavērunt. Postea ā Iōve potentiōrem regem magnā voce postulavērunt. Tum vero Iuppiter irātus regnum ranārum ciconiae tradidit et: „Cicōniae, inquit, nunc parēbitis; – ciconia licentiam vestram coercēbit“. Novus rex ranārum autem statim multas rānas lacerāvit et devorāvit. Tum vero rānae stultitiam suam deploravērunt et ā Iōve auxilium rogavērunt et mitiōrem regem postulavērunt. Is autem: „Quia bonum, inquit, regem repudiavistis, nunc malum tolerāte“.

rāna, ae f varlė

clamor, ōris m šauksmas, riksmas

trabs, trabis f rąstas

palūs, ūdis n bala, pelkė

vibro, āvī, ātum, āre svaidyti, laidyti

sonitus, ūs m griausmas, dundesys

timidus, a, um baikštus

terreo, uī, itum, ēre išgąsdinti

tranquillus, a um ramus, tylus

placidus, a, um švelnus, taikingas

cicōnia, ae f gandra

pareo, uī, itūrus, ēre paklusti, būti pavaldžiam

coercleo, ēre, uī, itum sutramdyti

lacero, āvī, ātum, āre draskyti

dėvoro, āvī, ātum, āre praryti

stultitia, ae f kvailybė

dėploro āvī, ātum, āre apraudoti

mītis, e minkštas

repudio, āvī, ātum, āre atmesti, nepriimti

tolero āvī, ātum, āre išverti, atlaikyti

KLAUSIMAI**A. TEKSTO SUVOKIMAS****1. Kur gyveno varlės?**

- a. in palude
b. in paludem
c. in caelo
d. ex caelo

2. Kaip jos prašė Jupiterį duoti joms karalių? (galimi keli teisingi atsakymai)

- a. magno clamore
b. cum magna stultitia
c. magna voce
d. suprā aquam

3. Ką padarė Jupiteris, atsakydamas į varlių prašymą?

- a. suprā aquam appāruit
b. in trabem insultavit
c. multas rānas lacerāvit
d. trabem ex caelō vibrāvit

4. Koks karalius buvo gandras?

- a. bonus
b. timidus
c. malus
d. placidus

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas (daugiausia 5).

Suma:

B. GRAMATIKA:**5. Kokio laiko veiksmažodžių tekste daugiausia?**

- a. praesentis
b. imperfecti
c. perfecti
d. futuri

6. Kokio laiko veiksmažodžių tekste visai nėra?

- a. praesentis
b. imperfecti
c. perfecti
d. futuri

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas (daugiausia 2).

Suma:

7. Suraskite tekste ir įrašykite po vieną nurodytos formos veiksmažodį.

liepiamosios nuosakos	
perfekto	
esamojo laiko	
būsimojo laiko	

8. Suraskite tekste aukštesniojo laipsnio būdvardžius.

a) _____ b) _____

9. Suraskite tekste ir įrašykite po vieną nurodytos formos daiktavardį.

daiktavardžio <i>sg. Abl.</i>	
daiktavardžio <i>sg. Dat.</i>	
daiktavardžio <i>pl. Gen.</i>	
daiktavardžio <i>pl. Acc.</i>	

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai įrašytą žodį 1 taškas (daugiausia 10).

Suma:

10. Suraskite tekste ir surašykite į lentelę 5 daiktavardžio ir būdvardžio junginius. Nurodykite jų skaičių, linksnį, giminę.

Žodžių junginys	sk., linksnis, gim.
magno clamore	sg. Abl., m

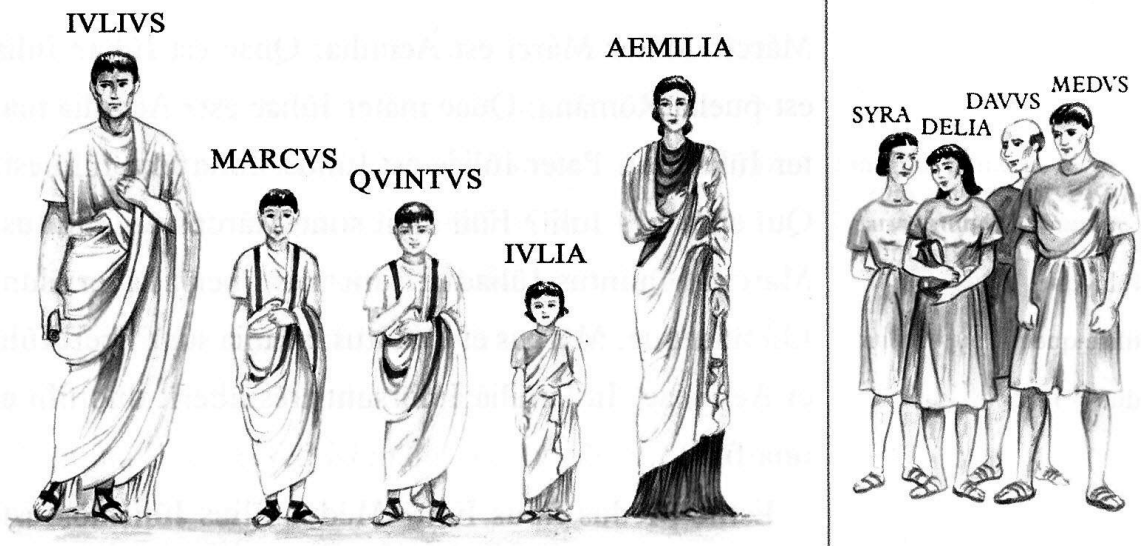
Vertinimas: Už kiekvieną teisingai įrašytą žodžių junginį 1 taškas, teisingai nurodytą formą 1 taškas (daugiausia 10).

Suma:

11. Išižiūrėkite į paveikslėlį, kuriame pavaizduota romėnų šeimyna: tėvas Julijus, Motina Emilija, vaikai Markas, Kvintas ir Julija, jų vergai ir vergės. Atsakykite į klausimus (lotyniškai, pilnais sakiniais, kaip nurodyta pavyzdžiuose).

pater, tris *m* tėvas; mater, tris *f* motina
 frater, tris *m* brolis; soror, ōris *f* sesuo
 filius, ii *m* sūnus; filia, ae *f* dukterė
 puer, eri *m* berniukas; puella, ae *f* mergaitė
 dominus, i *m* šeimininkas; domina, ae *f* šeimininkė

marītus, i *m* vyras, sutuoktinis
 matrona, ae *f* ištekėjusi kilminga romėnė
 is – jis; ea – ji; ei – jie, eae – jos
 servus, i *m* vergas; ancilla, ae *f* vergė, tarnaitė

Qui est pater Marci?	Pater Marci est Iulius.
Estne Medus filius Iulii?	Medus non est filius Iulii, is est servus Iulii.
Estne Iulius frater Aemiliae?	
Quot (kiek) liberi sunt Iulio et Aemiliae?	
Quot pueri et quot puellae Aemiliae sunt?	

Quot servos et ancillas familia habet?	
Suntne Delia et Syra sorores Iuliae?	
Cuius (<i>kieno</i>) servus est Davus?	
Suntne Davus et Medus fratres Iuliae?	
Qui sunt fratres Iuliae?	
An Marcus habet sororem? Quod nomen sorori Marci est?	
Estne Delia matrona et domina?	

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas (daugiausia 10).

Suma:

C. LOTYNIŠKI POSAKIAI

12. Kuris iš šių posakių primena apie gyvenimo laikinumą?

- a. memento mori
b. aut vincere, aut mori
c. dulce at decorum pro patria mori
d. de nihilo nihil fit.

13. Kuris iš šių posakių susijęs su antikinio teatro realijomis?

- a. persona non grata
b. alea iacta est
c. lupus in fabula
d. deus ex machina

14. Kuris iš šių posakių reiškia, kad *dirbi tuščią, nereikalingą darbą*?

- a. elephantum ex musca facis
b. docendo discis
c. delphinum natare doces
d. utile dulci misces

15. Kuris iš šių posakių reiškia „Saugokis, kad nekristum“ (apie greit aukštai iškilusius)?

- a. caveant consules
b. cave ne cadas
c. cave canem
d. cave multos, si singulos non times

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas (daugiausia 4).

Suma:

16. Kurie iš šių posakių priskiriami Julijui Cezariui?

- a. O tempora, o mores!
b. Et tu, Brute, contra me!
c. Vivere, Lucili, militare est.
d. Arma virumque cano.
e. Alea iacta est.
f. Exegi monumentum.
g. Veni, vidi, vici.
h. Homines historiarum ignari semper sunt pueri.

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai nurodytą posakį 1 taškas (daugiausia 3).

Suma:

D. ANTIKOS KULTŪROS ŽINIOS

- Dar Homeras kalbėjo apie greitąjį Eurą, pvz., šioje eilutėje: *o Euras / Greit jį pagavo ir perleido žaisti smarkiajam Zefyrui. (Hom. Od. V. 332). Kas tai?*
a) upė, b) pinigai, c) vėjas, d) milžinas
- Per kokio dievo (deivės) šventes Atėnuose vykdavo dramatinės varžybos?
a) Dioniso, b) Atėnės, c) Dzeuso, d) Hefaisto
- Kokio dievo garbei senovė Graikijoje buvo rengiamos Olimpinės varžybos?

a) Apolono, b) Dzeuso, c) Poseidono, d) Heraklio

4. Kurio iš išvardytų personažų nėra Vergilijaus *Eneidoje*?

b) Anchisas, b) Didonė, c) Polifemas, d) Lotynas

5. Kurio iš išvardytų personažų nėra Homero *Odisėjoje*?

a) Telemachas, b) Ajolas, c) Polifemas, d) Prometėjas

6. Kurio Romos imperatoriaus valdymo laiku ir iniciatyva buvo pastatydintas Panteonas tokiu pavidalu, kokį dabar matome?

a) Diokleciano, b) Hadriano, c) Marko Aurelijaus, d) Augusto

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas (daugiausia 6).

Suma:

7. Kokiais pavidalais Dzeusas pasirodė šioms mitinėms herojėms? Susiekite poras.

Europė	gulbinu
Alkmenė	aukso lietumi
Semelė	jaučiu
Danajė	tikroju savo dievišku pavidalu
Leda	herojės vyro Amfitrijono

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai suvestą porą 1 taškas (daugiausia 5).

Suma:

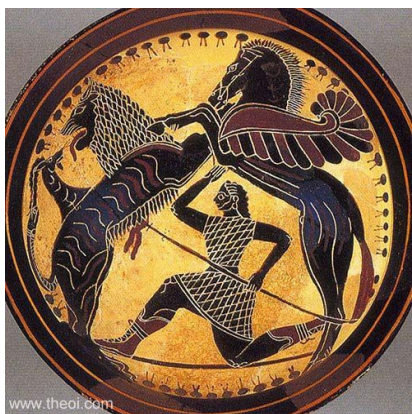
8. Kokie herojai nugalėjo šias pabaisas ar piktadarius? Suveskite poras (kai kuriems herojams gali tiktėti kelios pabaisos).

Tesėjas	Sfingė (Sfinksas)
Heraklis	Chimaira
Oidipas	Minotauras
Persėjas	Medūsa Gorgonė
Belerofontas	Lernos hidra
Odisejas	trikūnis milžinas
	Gerijonas
	Prokrustas
	kiklopas
	Polifemas

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai suvestą porą 1 taškas (daugiausia 8).

Suma:

9. Išižiūrėkite į paveikslėlį ir atsakykite į klausimus:

a) Kuri iš išvardytų pabaisų pavaizduota šiame vazos piešinyje (kairėje)? _____

b) Koks dar gyvūnas nupieštas dešinėje? Kaip jis susijęs su šiuo mitu?

c) Kokių tapybos stiliumi išpieštas šis indas?

Suma:

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškai (daugiausia 6).

